

Bruselj, 2. junij 2022
(OR. en)

9796/22

COH 47
SOC 334

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	2. junij 2022
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8980/22
Zadeva:	Osmo poročilo o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji: sklepi Sveta o sporočilu o osmem kohezijskem poročilu „Kohezija v Evropi do leta 2050“ – sklepi Sveta (2. junij 2022)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o osmem kohezijskem poročilu o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji „Kohezija v Evropi do leta 2050“, ki jih je Svet (splošne zadeve/kohezija) odobril na 3875. seji 2. junija 2022.

Sklepi Sveta o sporočilu o osmem kohezijskem poročilu

„Kohezija v Evropi do leta 2050“

SVET EVROPSKE UNIJE:

1. OPOZARJA, da je cilj kohezijske politike zmanjšati razlike med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalost regij z najbolj omejenimi možnostmi ter spodbujati vsesplošni skladni razvoj Unije;
2. POZDRAVLJA osmo kohezijsko poročilo kot dragocen pregled razvoja ekonomske, socialne in teritorialne kohezije Evropske unije ter njegovo analizo prispevka kohezijske politike k povezovanju, konvergenci in konkurenčnosti na podlagi najnovejših razpoložljivih statističnih podatkov;
3. PRIZNAVA, da:
 - je osmo kohezijsko poročilo nastalo v obdobju različnih kriz, ki vplivajo na Evropsko unijo (pandemija, naravne nesreče, vojaška agresija), in dolgoročnih izzivov (kot so podnebne in demografske spremembe) z velikimi gospodarskimi, okoljskimi in socialnimi posledicami za kohezijo Evropske unije;
 - imajo ti izzivi in krize nesimetričen vpliv na države članice in regije EU ter lahko posledično povečajo razlike in neenakosti ter tako ustvarijo različne izzive za kohezijsko politiko;

4. JE SEZNANJEN s pomembnimi spremembami v zadnjih desetih letih:
- ekonomska in socialna kohezija na ravni Unije se je izboljšala, vendar je bila konvergenca predvsem posledica razmeroma močne rasti v številnih manj razvitih regijah, medtem ko nekatere regije s srednjim dohodkom stagnirajo;
 - pri izboljšanju zaposlovanja je bil dosežen znaten napredek, vendar so regionalne razlike še vedno večje kot pred finančno krizo leta 2008;
 - vrzeli med nekaterimi regijami in znotraj njih ostajajo in se včasih celo poglobljajo, za nekatere regije pa se zdi, da so ujele v razvojno past;
 - inovacijski razkorak med regijami v Evropi se je povečal. Poleg tega se nekatere regije še vedno soočajo z vrzelmi v povezljivosti, ki vplivajo na njihovo zmožnost, da bi v celoti izkoristile prednosti notranjega trga;
 - inovacije, podjetništvo, digitalni razvoj, pa tudi dobro upravljanje in po potrebi naložbe v infrastrukturo so pomembni elementi za dolgoročno gospodarsko rast in razvoj območij, izboljšanje dostopa do storitev in kakovostno življenje državljanov;
 - posledice demografskih sprememb (notranje in zunanje migracije, staranje prebivalstva, depopulacija in beg možganov) se občutijo v vseh državah članicah, zlasti pa v manj razvitih, podeželskih in obrobni regijah;
5. OPOZARJA na svojo zavezanost kohezijski politiki, ki prispeva k strukturnim reformam in naložbam za doseganje boljših gospodarskih in socialnih rezultatov v vseh regijah in ki se razvija v dolgoročnem programskem ciklu, ter IZPOSTAVLJA navedbe v poročilu, da politika dolgoročno prinaša koristi za vse regije;

6. POUDARJA, da bi morala kohezijska politika kot lokalno utemeljena politika, ki temelji na deljenem upravljanju, partnerstvu in upravljanju na več ravneh, ustrezno upoštevati potrebe in potencial območij ter jim omogočiti, da se osredotočijo na lokalno najustreznejše naložbe, na primer prek strategij lokalnega razvoja ali strategij pametne specializacije, ter si prizadevati za skupen razvoj celovitih rešitev na regionalni, podregionalni ali medregionalni ravni, pri čemer bi morala upoštevati tudi izkušnje s sodelovanjem, pridobljene v okviru programov INTERREG, s čimer bi na terenu zagotovila večjo odgovornost za evropske prednostne naloge;
7. POZIVA k splošni ozaveščenosti glede načela neškodovanja koheziji v vseh politikah in pobudah Unije ter pri izvajanju notranjega trga, vključno s pravili o državni pomoči, v skladu s členom 175 PDEU ter SPODBUJA Evropsko komisijo, naj razmisli o vključitvi ocen teritorialnega učinka (regionalno preverjanje) v ustrezne politike EU tako v njihovi fazi zasnove kot v fazi ocenjevanja;

I – Bolj osredotočene prednostne naloge za strukturne odzive na glavne izzive z uporabo novih virov rasti

MENI naslednje:

8. Zeleni in digitalni prehod sta glavna izziva, ki ponujata nove priložnosti za rast v Evropi, v katero bi morali usmeriti svoje naložbe in zagotoviti pravično prilagajanje, da bi preprečili nove razlike, ki izhajajo iz teh prehodov.
9. Inovacije, podjetništvo in gospodarska diverzifikacija ter dobro upravljanje so lahko ključni dejavniki dolgoročne regionalne gospodarske rasti in večje odpornosti na nesimetrične pretrese.

10. Da bi ljudem, podjetjem in območjem, zlasti občinam, pa tudi malim in srednjim podjetjem pomagali pri hitrejšem zelenem prehodu na socialno pravičen način, jih je treba podpreti pri njihovih prizadevanjih za obravnavanje podnebnih sprememb in energetskega prehoda, okrepiti odpornost na podnebna tveganja, zagotoviti trajnostno krožno gospodarstvo in čisto okolje, bogato z biotsko raznovrstnostjo, ter jih spodbujati k izvajanju sonaravnih rešitev.
11. Evropski steber socialnih pravic podpira in dopolnjuje ukrepe držav članic za pravičnejšo in bolj vključujočo družbo.
12. Da bi državljane bolje pripravili na soočanje s prehodi v naših družbah, bi bilo treba podpreti prilagodljivost in razvoj novih znanj in spretnosti, tudi s krepitvijo izobraževanja, vseživljenjskega učenja in poklicnega usposabljanja.
13. Da bi zmanjšali socialno-ekonomsko ranljivost in izključenost, bi morala kohezijska politika podpirati vključevanje najranljivejših oseb s kakovostnim zaposlovanjem ter visokokakovostnimi socialnimi in zdravstvenimi storitvami.
14. Da bi se bolje upoštevali glavni izzivi, ki jih prinašajo demografske spremembe, bi bilo treba posebno pozornost nameniti potrebam starajočega se prebivalstva, posledicam za naše zdravstvene in socialne sisteme, območjem z upadajočim številom prebivalstva ter območjem, ki se soočajo z več izzivi, povezanimi z mladimi;

II – Poglobitev kohezije z njenim trdnejšim zasidranjem na območjih

15. **PRIPOROČA**, naj bo kohezijska politika še naprej močno osredotočena na lokalno;

16. POUDARJA, da je kohezijska politika eno najpomembnejših orodij pri spodbujanju razvoja v manj razvitih regijah, pa tudi pomembna naložbena politika EU, ki bi morala še naprej podpirati naložbe, potrebne za konvergenco in preprečevanje razvojnih pasti za vse regije;
17. OPOZARJA na temeljna načela iz člena 174 PDEU, ki spodbuja skladni razvoj vseh regij in namenja posebno pozornost podeželju, območjem, ki jih je prizadela industrijska tranzicija, in regijam, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so najsevernejše regije z zelo nizko gostoto prebivalstva, ter otoškim, čezmejnimi in gorskimi regijam;
18. OPOZARJA tudi na člen 349 PDEU, ki bi ga bilo treba uporabiti, da se podpre razvoj najbolj oddaljenih regij in spodbuja kohezijska politika, ki izpolnjuje njihove posebne potrebe z različnimi rešitvami, krepi njihov doseg in izkorišča inovacije, ki jih izvajajo ta območja;
19. MENI, da se otoki, obrobna in oddaljena območja, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, soočajo s posebej resnimi izzivi, tudi zaradi višjih stroškov prevoza, ter POUDARJA potrebo po vključujočem in posebnem pristopu do njih, da bi jih podprli pri njihovih prehodih;
20. POZIVA k nadaljnji preučitvi in razvoju pojma regij v razvojni pasti, da bi premagali izzive, s katerimi se soočajo te regije, bolje razumeli strukturne dejavnike, ki vodijo v razvojno past in iz nje izhajajo, ter preprečili, da bi v to past zašle nove regije;

21. V skladu z dolgoročno vizijo za podeželska območja EU SPODBUJA razvoj celovitih lokalnih strategij, dostop do tehnične podpore in krepitev zmogljivosti na lokalni ravni ter sodelovanje in mreženje med podeželskimi območji na evropski ravni, kot se spodbuja pri razvoju pakta EU za podeželje;
22. PONOVRNO POTRJUJE pomen trajnostnega razvoja mest, saj so mesta gonilna sila prehoda, a hkrati tudi središče velikih socialno-ekonomskih neenakosti, ter PODPIRA povezave med mesti in podeželjem, zaradi katerih je zaželeno, da razvojne strategije temeljijo na funkcionalnih območjih ter da se pozornost nameni vlogama „sidranja“ in „zbiranja“, ki ju imajo mala in srednja mesta pri preprečevanju krčenja podeželskih območij;
23. PODPIRA upoštevanje in široko izmenjavo izkušenj v okviru sodelovanja pri programih evropskega teritorialnega sodelovanja ter makroregionalnih strategij in strategij morskih bazenov, da bi se lahko soočili z izzivi, povezanimi z zelenim in digitalnim prehodom ter povezovanjem lokalnih gospodarskih sistemov;
24. POUDARJA velik potencial uveljavljenih struktur evropskega teritorialnega sodelovanja, tudi v kriznih razmerah, kot je pandemija COVID-19, in PODPIRA stalna prizadevanja za krepitev čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja evropskih regij;
25. OPOZARJA, da se regije, ki mejijo na Rusijo in Belorusijo, ter regije, ki mejijo na Ukrajino in Republiko Moldavijo, zaradi ruske agresije na Ukrajino soočajo s posebnimi gospodarskimi in socialnimi izzivi;
26. POUDARJA, da imajo te razmere pomembne posledice za regije, ki se soočajo s pritokom beguncev, in za EU kot celoto, vključno s posledicami na področju energije in posledicami inflacije za regionalni razvoj;

III – Predlogi za izboljšanje učinkovitosti izvajanja skladov in njihovega dostopa na območjih

27. POUDARJA, da kohezijska politika ni krizni instrument, vendar je regijam pomagala ublažiti učinke nedavnih kriz, in MENI, da se mora biti politika sposobna prilagoditi novemu razvoju, ne da bi pri tem škodovala svojim strukturnim in dolgoročnim ciljem, zlasti tako, da se najprej uporabijo ustrezne določbe sedanjega pravnega okvira;
28. MENI, da lahko stabilna pravila vodenja, nadzora in upravljanja med programskimi obdobji, pa tudi enotnejša in doslednejša uporaba pravil, prispevajo k poenostavljenemu izvajanju skladov;
29. POZIVA k večjim prizadevanjem za obveščanje širše javnosti o kohezijski politiki, k njeni nadaljnji poenostavitvi ter stalni podpori in usposabljanju za njene potencialne upravičence ali partnerje, da bi jo približali državljanom EU, zlasti prek novega cilja politike 5;
30. POUDARJA pomen krepitve zmogljivosti, ocenjevanja in uporabe pridobljenih spoznanj, da bi nenehno izboljševali učinkovitost kohezijske politike in spodbujali programe z visokim donosom;
31. POZIVA, naj se zagotovi učinkovito izvajanje podpore EU pod dobrim upravljanjem, na pregleden način in v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah;

IV – Možnosti razmisleka za prihodnost

SE VESELI, da bo:

32. SPODBUDIL razmislek o prihodnosti kohezijske politike po letu 2027, da bi oblikovali enostavnejši in učinkovit sklop pravil ter preprečili težnjo po množenju skladov;
 33. POUDARIL potrebo po krepitvi dopolnjevanja in sinergij z drugimi ustreznimi evropskimi politikami in pobudami že v fazi njihovega oblikovanja, da bi povečali učinkovitost teh politik in zmanjšali upravno breme za države članice, regije in upravičence;
 34. ORGANIZIRAL redne izmenjave mnenj o kohezijski politiki v programskem obdobju 2021–2027 z namenom oblikovanja politike po letu 2027.
-